

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Jiří Přech

Futures literacy

19.1.2023

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Česká informační agentura životního prostředí

Nezbytná kompetence pro 21. století

Innovation

FL makes it easier to innovate and to take advantage of innovations

FL enhances the speed with which changes are perceived and choices are made

Agility

Discovery

FL Makes it easier to detect and make-sense of novelty, shocks and surprises

FL makes change easier because it makes change more comprehensible

Confidence

Choice

FL makes it easier to build choice menus that are more diverse

FL empowers exploration and invention that take advantage of uncertainty and complexity

Capability

Leadership

FL diffuses initiative and experimentation throughout the community

FL embraces multiple ways of knowing the world around us, including emotions and contextual specifics

Knowing

Strategy

FL makes it easier to see genuinely distinct strategic alternatives

FL makes it easier to take diversification approaches to both risk and uncertainty

Resilience

© UNESCO, <https://en.unesco.org/futuresliteracy/about>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Používáme jí denně

Budoucnosti, které si představujeme, určují potenciál, který vidíme v přítomnosti.

© beFORE project, <http://futureoriented.eu/foresight-course/>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Jak bude budoucnost vypadat?

Dad :- "You should be saving money for the future"

The future:-

© anonymní

Nebo?

© Jessica Perlstein, <https://jessicaperlstein.com/>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Nikdy neexistovala jedna budoucnost

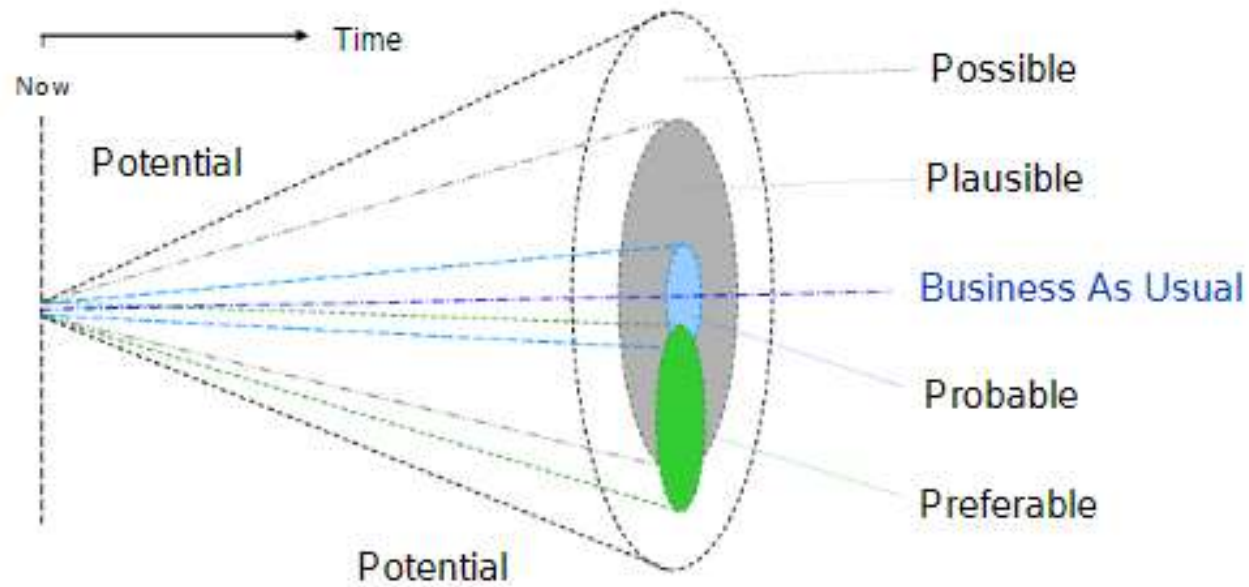

Figure 4: The 'futures cone'. Adapted from Hancock and Bezold (1994).

© Voros, J. (2003). A generic foresight process framework. *foresight*, 5(3), 10-21.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Budoucnost není daná ani lineární

© George Hodan, <https://www.publicdomainpictures.net/>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Je to „V našich rukách“

„Nejlepší způsob, jak předpovědět svou budoucnost, je vytvořit si ji.“

Abraham Lincoln

© UN Photo/Michos Tzovaras

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Kognitivní výzvy

Lekce z evoluční psychologie: Náš mozek se vyvinul pro přežití, ne pro štěstí (nebo pro představování si příjemné budoucnosti).

Vaish, A., Grossmann, T., & Woodward, A. (2008). Not all emotions are created equal: The negativity bias in social-emotional development. *Psychological Bulletin*, 134(3), 383–403. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.134.3.383>

© Hunter Felt /
<https://twitter.com/HunterFelt/status/1365071740276252678>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Boj s kognitivní zaujatostí

Confirmation bias

Hindsight bias

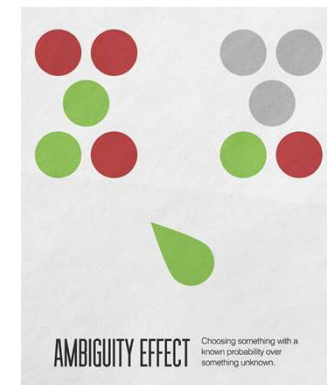

“I knew it all along!”

Anchoring bias

Ambiguity effect bias

Bandwagon effect bias

Horizon scanning guide: tips and tricks (planned for publication as an Eionet report in 2022)

Příklad z komunikace

Neradi přemýšlíme o věcech, které se nám nelíbí.

-> Komunikace žádoucí budoucnosti nám může pomoci překonat společenské výzvy.

Luke, Timothy W. "The death of environmentalism or the advent of public ecology?." *Organization & Environment* 18.4 (2005): 489-494.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Implikace pro tvorbu politik

Krátkozrakost ve vládnutí je stále považována za problém.

© Gwydion M. Williams / <https://www.flickr.com/photos/45909111@N00/15108509530/>

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

Hodnocení životního prostředí

Futures
literacy

Součást
analytické práce

Futures
literacy

Komunikační
nástroj

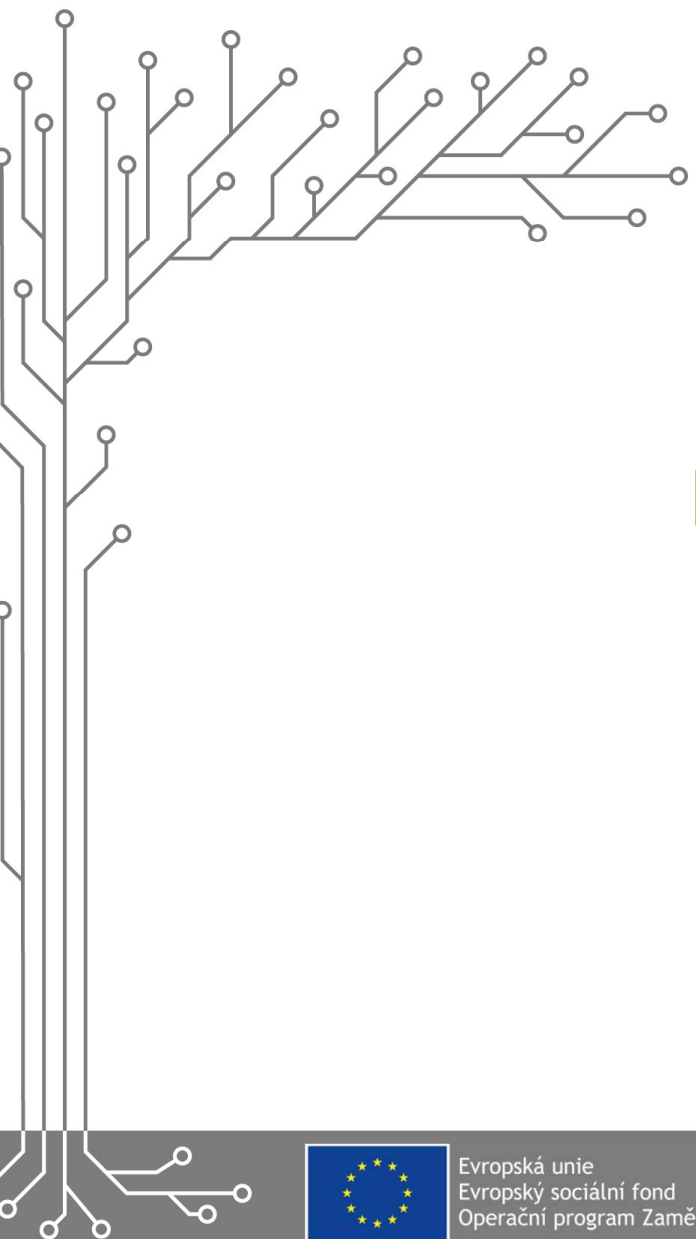
Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

NERP

12

Děkuji za pozornost

Jiří Přeč
jiri.prech@cenia.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

